

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про питну воду та питне водопостачання

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2002, N 16, ст.112)

(Із змінами, внесеними згідно із Законом
N 2196-IV (2196-15) від 18.11.2004, ВВР, 2005, N 4, ст.95)

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання, спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

виробництво питної води - забір води з джерел питного водопостачання та доведення її якості до вимог на питну воду;

вода питна - вода, яка за органолептичними властивостями, хімічним і мікробіологічним складом та радіологічними показниками відповідає державним стандартам та санітарному законодавству;

водопровідна мережа - система трубопроводів, відповідних споруд та устаткування для розподілу і подачі питної води споживачам;

джерело питного водопостачання - водний об'єкт, вода якого використовується для питного водопостачання після відповідної обробки або без неї;

екологічна броня питного водопостачання - мінімальний рівень використання питної води споживачами (крім населення), необхідний для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 2196-IV (2196-15) від 18.11.2004)

індивідуальні та колективні установки (пристрої) питного водопостачання - установки (пристрої) для забору води з водного об'єкта або водопровідної мережі та доведення її якості до вимог державних стандартів;

контрольний створ водного об'єкта - поперечний перетин водного об'єкта, у якому здійснюється контроль за якістю води;

нормативи питного водопостачання - розрахункова кількість питної води, яка необхідна для забезпечення питних, фізіологічних, санітарно-гігієнічних та побутових потреб однієї людини протягом доби у конкретному населеному пункті, на окремому об'єкті або транспортному засобі при нормальному функціонуванні систем питного

водопостачання, при їх порушенні та при надзвичайних ситуаціях техногенного або природного характеру;

нецентралізоване питне водопостачання - забезпечення індивідуальних споживачів питною водою з джерел питного водопостачання, за допомогою пунктів розливу води (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та постачання фасованої питної води;

підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та виробництво фасованої питної води;

питне водопостачання - діяльність, пов'язана з виробництвом, транспортуванням та постачанням питної води споживачам питної води, охороною джерел та систем питного водопостачання;

пункт розливу питної води - місце розливу питної води (з автоцистерн, свердловин, каптажів тощо) в тару споживача;

система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання;

технологічні нормативи використання питної води - максимально допустимий обсяг технологічних витрат води при її виробництві та транспортуванні, використанні на власні потреби підприємствами питного водопостачання та утриманні зон санітарної охорони;

технічні умови - це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем питного водопостачання, які мають відповідати його розрахунковим параметрам;

фасована питна вода - питна вода підземних джерел питного водопостачання або питна вода централізованого питного водопостачання, додатково оброблена з метою поліпшення її якості, у герметичній тарі;

централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;

централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення комунальних та інших стічних вод за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, трубопроводів, пов'язаних єдиним технологічним процесом;

споживач питної води - юридична або фізична особа, яка використовує питну воду для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

Стаття 2. Сфера дії цього Закону

Дія цього Закону поширюється на всі суб'єкти господарювання, що виробляють питну воду, забезпечують міста, інші населені пункти, окремо розташовані об'єкти питною водою шляхом централізованого питного водопостачання або за допомогою пунктів розливу води (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв), інших засобів нецентралізованого водопостачання, а також на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, що здійснюють регулювання, нагляд і контроль за якістю питної води, станом джерел та систем питного водопостачання, а також споживачів питної води.

Стаття 3. Законодавство у сфері питної води та питного водопостачання

Законодавство у сфері питної води та питного водопостачання складається з Водного кодексу України (213/95-ВР), Кодексу України про надра (132/94-ВР), законів України "Про охорону навколишнього природного середовища" (1264-12), "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" (4004-12), цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у цій сфері.

Стаття 4. Суб'єкти відносин у сфері питної води та питного водопостачання

Суб'єктами відносин у сфері питної води та питного водопостачання є:

органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать об'єкти питного водопостачання;

органи місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать об'єкти питного водопостачання;

підприємства питного водопостачання;

споживачі питної води.

Стаття 5. Об'єкти правового регулювання у сфері питної води та питного водопостачання

Об'єктами правового регулювання у сфері питної води та питного водопостачання є суспільні відносини з питань:

господарської діяльності з централізованого та нецентралізованого водопостачання і водовідведення;

формування тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення;

нормування, стандартизації, ліцензування та сертифікації;

моніторингу, обліку і контролю;

інформування населення щодо якості питної води та питного водопостачання;

охорони джерел і систем питного водопостачання та пов'язаних

з ними природних комплексів;

забезпечення прав споживачів питної води.

Розділ II

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ПИТНОЇ ВОДИ ТА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Стаття 6. Принципи державної політики у сфері питної води та питного водопостачання

Державна політика у сфері питної води та питного водопостачання будується на принципах:

державного управління і регулювання відносин у сфері питної води та питного водопостачання;

пріоритетності питного водопостачання перед іншими видами спеціального водокористування;

гарантованого першочергового забезпечення питною водою населення для забезпечення питних, фізіологічних, санітарно-гігієнічних та побутових потреб;

раціонального використання питної води;

науково обгрунтованого нормування якості питної води, нормативів її споживання та формування тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення;

наближення вимог державних стандартів на питну воду, технологій виробництва питної води, а також засобів вимірювання і методів оцінки до відповідних стандартів, технологій, засобів і методів, прийнятих у Європейському Союзі;

запобіжного характеру заходів щодо охорони джерел і систем питного водопостачання;

дотримання оптимального балансу використання поверхневих і підземних вод для питного водопостачання;

обов'язковості державної експертизи і оцінки експлуатаційних запасів підземних вод для питного водопостачання;

обов'язковості державної екологічної і санітарно-епідеміологічної експертизи проектів господарської, інвестиційної та іншої діяльності, яка може негативно вплинути на стан джерел і систем питного водопостачання;

економічного стимулювання раціонального використання питної води споживачами;

невідворотності відповідальності у разі порушення законодавства у сфері питної води та питного водопостачання;

відшкодування збитків, завданих внаслідок порушення законодавства у сфері питної води та питного водопостачання;

забезпечення вільного доступу до інформації про якість питної води, стан джерел та систем питного водопостачання, порядку формування нормативів питного водопостачання та тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення;

додержання єдиних правил, норм і стандартів усіма суб'єктами відносин у сфері питної води та питного водопостачання;

ліцензування господарської діяльності із централізованого водопостачання та водовідведення;

заборони відключення об'єктів питного водопостачання та водовідведення від системи енерго-, газо-, тепlopостачання як об'єктів життєзабезпечення і стратегічного призначення.

Стаття 7. Гарантії прав споживачів у сфері питної води та питного водопостачання

Держава гарантує захист прав споживачів у сфері питної води та питного водопостачання шляхом:

забезпечення кожної людини питною водою нормативної якості в межах науково обґрунтованих нормативів питного водопостачання залежно від району та умов проживання;

державної підтримки, регулювання та нагляду у сфері питного водопостачання і водовідведення відповідно до цього Закону;

здійснення заходів організаційного, науково-технічного, санітарно-епідеміологічного, природоохоронного, економічного, правового характеру щодо поліпшення якості питної води, розвитку питного водопостачання, охорони джерел і систем питного водопостачання, відновлення запасів питної води;

зобов'язання підприємств питного водопостачання здійснювати заходи щодо забезпечення нормативів питного водопостачання та додержання державних стандартів у сфері питної води та питного водопостачання;

задоволення потреб населення у питній воді шляхом пріоритетного розвитку систем централізованого питного водопостачання та водовідведення, створення резервних систем питного водопостачання;

зобов'язання центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій дотримуватися екологічних вимог та санітарного законодавства під час проектування, будівництва, реконструкції, введення в дію та експлуатації систем питного водопостачання;

здійснення контролю за дотриманням законодавства у сфері питної води та питного водопостачання, проведення державного моніторингу стану води і систем питного водопостачання, екологічної і санітарно-епідеміологічної експертизи господарської та іншої діяльності, пов'язаної з використанням джерел питного водопостачання;

забезпечення відшкодування в установленому порядку шкоди, заподіяної споживачам питної води підприємствами питного водопостачання внаслідок порушення законодавства у сфері питної води та питного водопостачання;

тимчасового припинення чи заборони в установленому порядку функціонування систем питного водопостачання, які не забезпечують нормативної якості питної води, а також діяльності, що негативно впливає на якість питної води, порушує режим функціонування систем питного водопостачання та водовідведення;

встановлення екологічної броні питного водопостачання.
(Частина першу статті 7 доповнено абзацом згідно із Законом N 2196-IV (2196-15) від 18.11.2004)

Гарантії прав громадян на питне водопостачання на час перебування їх на транспортних засобах понад три години забезпечуються власниками транспортних засобів.

Стаття 8. Державна підтримка у сфері питної води та питного водопостачання

Державна підтримка у сфері питної води та питного водопостачання надається відповідно до обсягів коштів, передбачених законом України про Державний бюджет України на відповідний рік, для фінансування заходів у сфері будівництва і реконструкції систем питного водопостачання, водовідведення та очищення стічних вод, що мають загальнодержавне або міжрегіональне значення, а також для проведення науково-дослідних робіт по вдосконаленню питного водопостачання та ресурсозбереження.

Стаття 9. Інформування про якість питної води

Кожному споживачеві питної води державою гарантується право вільного доступу до інформації про якість питної води. З цієї метою центральний орган виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства щороку готує і оприлюднює в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, Національну доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні, забезпечує заінтересовані органи державної влади, громадські організації, підприємства, установи, організації та громадян інформацією про випадки і причини забруднення питної води, порядок розрахунку тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення.

У разі, коли питна вода має відхилення за показниками від державного стандарту, органи місцевого самоврядування інформують споживачів через засоби масової інформації про її якість та вживають заходів, пов'язаних з відверненням загрози здоров'ю людей.

Розділ III

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ПИТНОЇ ВОДИ ТА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Стаття 10. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері питної води та питного водопостачання

До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері питної води та питного водопостачання належать:

реалізація державної політики у цій сфері;

організація розроблення державних, міждержавних і регіональних програм у цій сфері;

координація діяльності органів виконавчої влади у цій сфері;

організація здійснення державного контролю та обліку у цій сфері;

затвердження проектів зон санітарної охорони об'єктів централізованого питного водопостачання, які розташовані на території більш як однієї області;

встановлення режиму зон санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання;

визначення порядку інформування про якість питної води та стан питного водопостачання;

вирішення інших питань у сфері питної води та питного водопостачання відповідно до законів України.

Стаття 11. Повноваження центрального органу виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства, інших центральних органів виконавчої влади у сфері питної води та питного водопостачання

Центральний орган виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства є спеціально уповноваженим органом, який здійснює державне управління у сфері питної води та питного водопостачання, до повноважень якого належать:

забезпечення проведення єдиної технічної, соціально-економічної політики та наукових досліджень у цій сфері;

встановлення порядку ведення та забезпечення моніторингу якості питної води і технічного стану об'єктів централізованого питного водопостачання;

організація здійснення заходів щодо захисту та охорони об'єктів централізованого питного водопостачання;

координація діяльності органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності у цій сфері;

складання протоколів про адміністративні правопорушення, прийняття рішень про накладення штрафів, а так само застосування інших санкцій до підприємств питного водопостачання у разі порушення ними законодавства у сфері питної води та питного водопостачання;

підготовка і оприлюднення в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, Національної доповіді про якість питної води та

стан питного водопостачання в Україні, забезпечення заінтересованих органів державної влади, громадських організацій, підприємств, установ, організацій та громадян інформацією про випадки і причини забруднення питної води, порядок розрахунку тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення;

здійснення контролю за виконанням встановлених у цій сфері правил і норм;

ліцензування господарської діяльності із централізованого водопостачання та водовідведення;

вирішення інших питань у сфері питної води та питного водопостачання відповідно до законів України.

Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади беруть участь у розробленні та реалізації державної політики у сфері питної води та питного водопостачання в межах своїх повноважень, визначених законами України.

Стаття 12. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері питної води та питного водопостачання

До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері питної води та питного водопостачання належать:

розроблення і реалізація місцевих програм у сфері питної води та питного водопостачання, участь у розробленні і реалізації державних та регіональних програм у цій сфері;

прийняття рішень про обмеження, тимчасову заборону чи припинення діяльності підприємств, установ, організацій у разі порушення ними вимог законодавства у сфері питної води та питного водопостачання;

забезпечення виконання правил і норм користування системами питного водопостачання, дотримання режиму зон санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання;

забезпечення дотримання правил користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення потреб споживачів у питній воді, обмеження або заборона використання питної води для промислових потреб, відповідальність за належне забезпечення жителів міст, інших населених пунктів питною водою, кількість та якість якої повинні відповідати нормативним вимогам;

складання протоколів про адміністративні правопорушення, прийняття рішень про накладення штрафів, а так само застосування інших санкцій до підприємств питного водопостачання у разі порушення ними законодавства у сфері питної води та питного водопостачання;

розроблення та реалізація проектів зон санітарної охорони

джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання;

ліцензування господарської діяльності із централізованого водопостачання та водовідведення;

вирішення інших питань у сфері питної води та питного водопостачання відповідно до законів України.

Стаття 13. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері питної води та питного водопостачання

До повноважень органів місцевого самоврядування у сфері питної води та питного водопостачання належать:

затвердження з урахуванням вимог законодавства у сфері питної води та питного водопостачання проектів містобудівних програм, генеральних планів забудови населених пунктів, іншої містобудівної документації;

затвердження та реалізація місцевих програм у сфері питної води та питного водопостачання, участь у розробленні та реалізації відповідних державних і місцевих програм;

надання згоди на розміщення на відповідній території нових або реконструкцію діючих об'єктів, діяльність яких може завдати шкоди джерелам та системам питного водопостачання;

прийняття рішень з проведення державної екологічної та санітарно-епідеміологічної експертизи проектів господарської діяльності, що можуть негативно вплинути на якість питної води та системи питного водопостачання;

здійснення контролю за якістю питної води, використанням та охороною джерел і систем питного водопостачання;

складання протоколів про адміністративні правопорушення, прийняття рішень про накладення штрафів, а так само застосування інших санкцій до підприємств питного водопостачання у разі порушення ними законодавства у сфері питної води та питного водопостачання;

забезпечення інформування населення про якість питної води та стан питного водопостачання, порядок розрахунку тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення;

визначення рівня та якості послуг з питного водопостачання та водовідведення і встановлення тарифів на ці послуги;

обмеження, тимчасова заборона діяльності підприємств у разі порушення ними вимог законодавства у сфері питної води та питного водопостачання в межах своїх повноважень;

встановлення правил користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення потреб споживачів у питній воді;

встановлення зон санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання;

обмеження або заборона використання підприємствами питної води для промислових цілей;

вирішення інших питань у сфері питної води та питного водопостачання відповідно до законів України.

Розділ IV

ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ПИТНОЇ ВОДИ ТА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Стаття 14. Форми власності у сфері питного водопостачання

Діяльність у сфері питного водопостачання можуть здійснювати підприємства всіх форм власності, якщо інше не передбачено законами України.

Приватизація підприємств державної форми власності, що здійснюють питне водопостачання, проводиться відповідно до закону.

Мережі, споруди, устаткування централізованого питного водопостачання населених пунктів як особливо важливі об'єкти життєзабезпечення приватизації не підлягають.

Зміна форми власності або перехід права власності на системи питного водопостачання (крім об'єктів централізованого питного водопостачання) здійснюється в порядку, передбаченому законом, за умови, що це не призведе до порушення режиму функціонування відповідних систем питного водопостачання або їх частин, погіршення якості питної води та умов надання послуг споживачам, у тому числі збільшення тарифів на послуги водопостачання і водовідведення.

Стаття 15. Види господарської діяльності у сфері питного водопостачання

Господарська діяльність у сфері питного водопостачання включає:

централізоване питне водопостачання міст, інших населених пунктів;

питне водопостачання за допомогою пунктів розливу питної води (в тому числі пересувних);

виробництво фасованої питної води;

питне водопостачання за допомогою індивідуальних та колективних установок (пристроїв) підготовки питної води.

Стаття 16. Організація питного водопостачання

Забезпечення споживачів питної води централізованим питним водопостачанням, а також за допомогою пунктів розливу питної води (в тому числі пересувних) або фасованою питною водою здійснюють підприємства питного водопостачання.

Підприємство питного водопостачання провадить свою діяльність

на підставі таких документів:

дозволу на спеціальне водокористування або дозволу на користування надрами (у разі використання підземних вод);

ліцензії на господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення;

державного акта на право постійного користування або на право власності на землю;

технічного проекту на розміщення водопровідних мереж, споруд та устаткування, погодженого і затвердженого в установленому порядку;

сертифіката відповідності та висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи на фасовану питну воду.

У населених пунктах питне водопостачання може здійснюватися як підприємством питного водопостачання, так і самостійно споживачами питної води в цих населених пунктах.

На водні об'єкти, які є джерелами питного водопостачання, повинні бути складені в установленому законодавством порядку паспорти. Перелік показників якості води у паспорті джерела питного водопостачання має відповідати переліку, що визначений державним стандартом на питну воду.

Стаття 16-1. Застосування екологічної броні питного водопостачання

З метою запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру через припинення питного водопостачання споживачам (крім населення) у разі несплати або внесення не в повному обсязі плати за використану ними питну воду встановлюється екологічна броня питного водопостачання.

Оплата питної води, використаної в межах встановленої екологічної броні питного водопостачання, здійснюється за рахунок коштів відповідних споживачів (крім населення).

Порядок обмеження та складання переліку споживачів питної води, до яких застосовується обмеження питного водопостачання до рівня екологічної броні питного водопостачання, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

(Закон доповнено статтею 16-1 згідно із Законом N 2196-IV (2196-15) від 18.11.2004)

Стаття 17. Спеціальне водокористування у сфері питної води та питного водопостачання

Підприємство питного водопостачання провадить свою діяльність відповідно до порядку спеціального водокористування, пов'язаного із застосуванням водопровідних мереж, споруд, технічних пристроїв для забору води безпосередньо з водних об'єктів.

Спеціальне водокористування здійснюється на підставі дозволу, який видається у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів

України.

У дозволі на спеціальне водокористування визначаються ліміти та строки спеціального водокористування.

Строки спеціального водокористування встановлюються органом, який видає дозвіл на спеціальне водокористування.

У разі використання підземних вод для питного водопостачання відповідне підприємство повинне одержати згідно з законом дозвіл на користування надрами.

Стаття 18. Ліцензування у сфері питного водопостачання

Господарська діяльність із централізованого водопостачання та водовідведення підлягає ліцензуванню у порядку, встановленому законом.

Стаття 19. Надання послуг з питного водопостачання

Послуги з питного водопостачання надаються споживачам підприємством питного водопостачання на підставі договору з:

підприємствами, установами, організаціями, що безпосередньо користуються централізованим питним водопостачанням;

підприємствами, установами або організаціями, у повному господарському віданні або оперативному управлінні яких перебуває житловий фонд і до обов'язків яких належить надання споживачам послуг з питного водопостачання та водовідведення;

об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельними кооперативами та іншими об'єднаннями власників житла, яким передано право управління багатоквартирними будинками та забезпечення надання послуг з водопостачання та водовідведення на підставі укладених ними договорів;

власниками будинків, що перебувають у приватній власності.

Договір про надання послуг з питного водопостачання укладається безпосередньо між підприємством питного водопостачання або уповноваженою ним юридичною чи фізичною особою і споживачем, визначеним у частині першій цієї статті.

Порядок надання споживачам послуг з питного водопостачання встановлюється центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

Стаття 20. Умови договору про надання послуг з питного водопостачання

Істотними умовами договору про надання послуг з питного водопостачання є:

режим надання послуг;

обсяги питного водопостачання за нормативами питного водопостачання;

порядок надання послуг з водовідведення;

розмір та порядок оплати послуг централізованого водопостачання і водовідведення;

права та обов'язки сторін договору;

відповідальність сторін договору.

У договорі про надання послуг з питного водопостачання повинні бути зроблені посилання на нормативні документи, на підставі яких здійснюватиметься питне водопостачання.

За згодою сторін договору про надання послуг з питного водопостачання у ньому можуть бути зазначені інші умови.

Стаття 21. Чинність договору про надання послуг з питного водопостачання

Договір про надання послуг з питного водопостачання набирає чинності після досягнення домовленості з усіх його істотних умов та підписання сторонами.

За бажанням сторін договір про надання послуг з питного водопостачання посвідчується нотаріально.

Стаття 22. Права та обов'язки споживачів питної води

Споживачі питної води мають право на:

забезпечення питною водою, якість якої відповідає державним стандартам, кількість і режим подачі якої визначаються на договірних засадах в обсязі, не меншому від нормативів питного водопостачання;

одержання в установленому порядку повної, достовірної, своєчасної інформації про якість питної води, обсяги її реалізації, режими подачі та порядку розрахунку тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення;

організацію та проведення громадських слухань щодо прийняття рішень з питань якості питної води та питного водопостачання відповідно до закону;

участь представників громадськості у перевітках, які проводяться органами виконавчої влади, з дотриманням встановленого режиму перебування на території об'єктів питного водопостачання;

пред'явлення позовів до суду про відшкодування збитків, завданих внаслідок постачання неякісної питної води, що не відповідає державним стандартам, інших порушень законодавства у сфері питної води та питного водопостачання;

підключення в установленому порядку до централізованого водопостачання та водовідведення.

Споживачі питної води зобов'язані:

своєчасно вносити плату за використану питну воду відповідно до встановлених тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення;

раціонально використовувати питну воду, не допускати її витоків із внутрішньобудинкових мереж та обладнання;

не допускати забруднення, засмічення та виснаження джерел питного водопостачання і пошкодження об'єктів питного водопостачання і водовідведення;

вчасно повідомляти підприємства питного водопостачання про виявлені пошкодження на об'єктах централізованого питного водопостачання і водовідведення, які їм належать або якими вони користуються;

не перешкоджати здійсненню контролю за технічним станом інженерного обладнання в приміщеннях;

утримувати в належному технічному і санітарному стані водопровідні мережі та обладнання;

у разі внесення не в повному обсязі плати за використану питну воду обмежувати власне використання питної води до рівня екологічної броні питного водопостачання; (Частина другу статті 22 доповнено абзацом згідно із Законом N 2196-IV (2196-15) від 18.11.2004)

забезпечувати безперешкодний доступ відповідальних представників підприємств питного водопостачання до власних водопровідних мереж та обладнання для контролю за рівнем споживання питної води, а також для виконання відключення і обмеження споживання відповідно до встановленого порядку. В разі перешкоди у доступі зазначених представників до водопровідних мереж та обладнання споживача посадові особи такого споживача несуть відповідальність відповідно до закону. (Частина другу статті 22 доповнено абзацом згідно із Законом N 2196-IV (2196-15) від 18.11.2004)

Стаття 23. Права та обов'язки підприємств питного водопостачання

Підприємства питного водопостачання мають право:

розробляти і подавати на затвердження уповноваженим органам тарифи на послуги централізованого водопостачання і водовідведення з їх обґрунтуванням;

здійснювати контроль за технічним станом інженерного обладнання будинків та споруд, вимагати термінового усунення витоків з водопровідних мереж та обладнання, сприяти впровадженню засобів обліку та регулювання споживання питної води;

у разі внесення споживачем не в повному обсязі плати за використану питну воду обмежити його питне водопостачання до рівня екологічної броні питного водопостачання; (Абзац четвертий частини першої статті 23 в редакції Закону N 2196-IV (2196-15)

від 18.11.2004)

видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання;

обмежувати або припиняти роботу об'єктів централізованого питного водопостачання у разі виникнення необхідності оперативного реагування на погіршення якості води в джерелах питного водопостачання і неможливості доведення її до вимог державних стандартів з повідомленням про таке відключення та його причини органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади та органів державного санітарно-епідеміологічного нагляду;

допускати тимчасове відхилення якості питної води від вимог державного стандарту на питну воду лише за умови наявності дозволу центрального органу виконавчої влади у сфері стандартизації, виданого на підставі висновку центрального органу виконавчої влади з питань державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

Підприємства питного водопостачання зобов'язані забезпечити:

виробництво та постачання споживачам питної води відповідно до умов договору;

подачу води для протипожежних потреб;

впровадження новітніх технологій виробництва питної води, ресурсозберігаючих технологій та обладнання;

участь у фінансуванні реконструкції та розвитку об'єктів централізованого питного водопостачання і водовідведення, оснащення їх засобами обліку та регулювання споживання води;

відшкодування збитків, завданих юридичним і фізичним особам внаслідок порушення вимог законодавства у сфері питної води та питного водопостачання, що сталося з їх вини;

вжиття заходів щодо забезпечення населення питною водою у випадках порушень функціонування централізованих систем водопостачання (аварійні ситуації);

вирішення ситуаційних питань, пов'язаних з порушенням функціонування централізованих систем водопостачання (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі).

Стаття 24. Заходи щодо забезпечення питною водою у разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

Органи місцевого самоврядування спільно з підприємствами питного водопостачання розробляють та затверджують спеціальні заходи на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, що призводять до припинення централізованого водопостачання, які повинні забезпечувати:

використання резервних джерел і систем питного водопостачання;

застосування індивідуальних і групових засобів очищення і знезараження питної води;

поставку фасованої питної води та води в ємностях для індивідуального і групового користування.

У разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, що призводять до припинення постачання води споживачам, керівники підприємств питного водопостачання зобов'язані негайно в порядку, визначеному Законом України "Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру" (1809-14), повідомити про це органи, які здійснюють державний контроль у сфері питної води і питного водопостачання, і вжити заходів щодо охорони джерел та систем централізованого водопостачання та ліквідації причин і наслідків цих надзвичайних ситуацій та організації роботи пунктів розливу питної води.

При надзвичайних ситуаціях техногенного та природного характеру фінансування витрат на забезпечення населення питною водою здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, бюджету Автономної Республіки Крим, місцевих бюджетів, інших не заборонених законодавством джерел.

Стаття 25. Індивідуальні та колективні установки (пристрої) питного водопостачання

З метою забезпечення споживачів питною водою можуть використовуватися індивідуальні та колективні установки (пристрої) питного водопостачання.

Технічні характеристики і правила експлуатації індивідуальних та колективних установок (пристроїв) питного водопостачання визначаються їх паспортно-технічними даними.

Введення в експлуатацію колективних установок (пристроїв) питного водопостачання здійснюється виробником або його представником.

Відповідальність за дотримання якості питної води під час користування колективними установками (пристроями) питного водопостачання, встановленими в громадських місцях (місцях загального користування), покладається на суб'єкта, що здійснює їх експлуатацію.

Стаття 26. Вимоги до фасованої питної води

Для виробництва фасованої питної води використовується вода підземних джерел питного водопостачання або питна вода централізованого питного водопостачання, додатково оброблена з метою поліпшення її якості.

На упаковці (тарі) фасованої питної води повинні зазначатися:

дата виготовлення;

строк придатності до споживання чи дата закінчення строку

придатності до споживання;

умови зберігання та показники якості;

найменування та адреса виробника і місце її виготовлення;

назва нормативного документа, який визначає вимоги щодо якості питної води;

інша інформація, передбачена нормативними документами.

Текст для використання у маркуванні питної води підлягає обов'язковому погодженню з центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я.

Розділ V

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА НОРМУВАННЯ У СФЕРІ ПИТНОЇ ВОДИ І ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Стаття 27. Стандарти у сфері питної води і питного водопостачання

До системи стандартів у сфері питної води та питного водопостачання входять державні стандарти України та міжнародні стандарти, що визначають:

державний стандарт на питну воду;

державний стандарт на фасовану питну воду;

методи, методики і засоби контролю та оцінки якості питної води.

Державні стандарти на питну воду визначають перелік органолептичних, хімічних, мікробіологічних та радіологічних показників якості питної води, що підлягають обов'язковому контролю, їх граничнодопустимі величини, додержання яких є безпечним для життя і здоров'я людини.

Державні стандарти на питну воду затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері стандартизації.

Державні стандарти у сфері питної води і питного водопостачання не поширюються на мінеральні води та води з місцевих джерел, які використовуються нецентралізовано.

Державні стандарти на питну воду періодично переглядаються один раз на п'ять років з метою врахування та впровадження новітніх наукових досягнень у сфері впливу забруднюючих речовин на здоров'я людини, нових технологій очищення питної води і засобів контролю її якості.

У процесі розроблення та перегляду стандартів на питну воду враховуються показники державних санітарних правил і норм, а також нормативні вимоги щодо якості питної води, прийняті в Європейському Союзі.

Державні стандарти у сфері питної води та питного водопостачання розробляються, приймаються, схвалюються, переглядаються, змінюються, їх дія припиняється в порядку, встановленому законом.

Стаття 28. Нормування показників якості питної води

Нормування показників якості питної води проводиться шляхом встановлення цих показників у державних стандартах на питну воду та санітарному законодавстві під час її виробництва (виготовлення).

Нормування показників якості питної води здійснює центральний орган виконавчої влади з питань охорони здоров'я шляхом встановлення граничнодопустимих рівнів вмісту в ній забруднюючих речовин.

Методики вимірювання вмісту (рівнів) забруднюючих речовин підлягають атестації у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері стандартизації, і погоджуються з Головним державним санітарним лікарем України.

Стаття 29. Нормативи у сфері питної води та питного водопостачання

У сфері питної води та питного водопостачання встановлюються такі нормативи:

нормативи питного водопостачання;

екологічні нормативи якості води джерел питного водопостачання;

технологічні нормативи використання питної води;

технічні умови у сфері питної води та питного водопостачання.

Порядок розроблення та затвердження нормативів питного водопостачання встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Для оцінки екологічного стану джерел питного водопостачання, визначення водоохоронних заходів цих об'єктів встановлюється екологічний норматив якості води джерел питного водопостачання, який містить науково обґрунтовані допустимі значення забруднюючих речовин і показники якості води.

Екологічний норматив якості води в джерелах питного водопостачання встановлюється з урахуванням вимог державних гігієнічних та протиепідемічних правил і норм, гігієнічних нормативів центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів.

Для оцінки та забезпечення раціонального використання води встановлюються відповідно до закону поточні та перспективні технологічні нормативи використання питної води.

Технологічні нормативи використання питної води розробляються кожним підприємством питного водопостачання, погоджуються з

місцевими органами виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів, водного господарства та затверджуються органами місцевого самоврядування.

Порядок розроблення та затвердження технологічних нормативів використання питної води встановлюється центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

У технічних умовах зазначаються:

а) найменування та адреса об'єкта, замовника, проектувальника, вид будівництва, нормативні терміни проектування і будівництва;

б) відомості про джерела питного водопостачання;

в) місце приєднання до водопровідних мереж, вимоги до обладнання, вузлів приєднання;

г) основні розрахункові інженерні параметри системи питного водопостачання, що включають:

гарантовану кількість і якість питної води;

тиск у місці підключення;

умови водовідведення;

г) вимоги до встановлення лічильників обліку споживання питної води.

Порядок розроблення та затвердження технічних умов у сфері питної води та питного водопостачання встановлюється центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

Стаття 30. Державна реєстрація нормативних документів на питну воду

Порядок державної реєстрації нормативних документів на виробництво питної води встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері стандартизації.

Для державної реєстрації нормативних документів виробник питної води повинен мати технологічний регламент або інший документ з описом технологічного процесу її виробництва, а також перелік речовин, що застосовуються в процесі такого виробництва, із зазначенням відомостей про норми їх вмісту в питній воді, позитивний висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

Розділ VI

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ У СФЕРІ ПИТНОЇ ВОДИ ТА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Стаття 31. Збір за спеціальне водокористування підприємством питного водопостачання

З метою стимулювання раціонального використання та охорони водних об'єктів з підприємств питного водопостачання справляється збір за спеціальне водокористування.

Розмір збору за спеціальне водокористування підприємством питного водопостачання визначається на основі нормативів збору виходячи з фактичних обсягів використаної води та встановлених лімітів забору води.

Збір за використання води для задоволення питних, фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових потреб населення, а також потреб зовнішнього упорядкування територій міст та інших населених пунктів з підприємств питного водопостачання не справляється.

За понадлімітний забір води збір справляється у п'ятикратному розмірі.

Сплата збору за спеціальне використання водних ресурсів не звільняє підприємства питного водопостачання від сплати збору за скидання ними забруднюючих речовин у водні об'єкти.

У разі використання підземних вод для питного водопостачання з підприємств питного водопостачання справляється також збір на відшкодування витрат на проведення геологорозвідувальних робіт.

Обсяг використаної підприємством питного водопостачання води визначається за показниками вимірювальних приладів. У разі відсутності вимірювальних приладів обсяг використаної води, як виняток, визначається за технологічними даними (тривалість роботи споруд, пристроїв, обсяг надання послуг споживачам з водокористування, витрати електроенергії, пропускна спроможність водопровідних труб за одиницю часу тощо).

Збір за воду, втрачену при її транспортуванні, справляється з підприємств питного водопостачання.

Стаття 32. Плата за надання послуг з питного водопостачання

За надання послуг з питного водопостачання споживач вносить плату за нормами і тарифами, що регулюються у встановленому законодавством порядку.

Порядок справляння плати за надання послуг з питного водопостачання встановлюється законодавством.

Тарифи на надання послуг з питного водопостачання розраховуються на підставі галузевих нормативів витрат і повинні повністю відшкодувати експлуатаційні витрати та забезпечувати надійну роботу об'єктів централізованого питного водопостачання і водовідведення.

Розділ VII

САНІТАРНА ОХОРОНА У СФЕРІ ПИТНОЇ ВОДИ ТА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Стаття 33. Об'єкти санітарної охорони у сфері питної води та питного водопостачання

Санітарній охороні у сфері питної води та питного водопостачання підлягають джерела та об'єкти централізованого питного водопостачання незалежно від їх типу, форми власності та підпорядкування з метою охорони та збереження природних властивостей води у місцях її забору, запобігання забрудненню, засміченню та передчасному виснаженню водних об'єктів, а також забезпечення безпеки виробництва, постачання і споживання питної води.

Стаття 34. Зони санітарної охорони

Залежно від типу джерела питного водопостачання (поверхневе, підземне), ступеня його захищеності і ризику біологічного, хімічного та радіаційного забруднення, особливостей санітарних, гідрогеологічних і гідрологічних умов, а також характеру забруднюючих речовин встановлюються зони санітарної охорони та окремі пояси особливого режиму цих зон.

Встановлення меж зон санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання здійснюється у процесі розроблення проекту землеустрою.

Межі зон санітарної охорони та поясів особливого режиму встановлюються органами місцевого самоврядування за погодженням з місцевими органами виконавчої влади з водного господарства та органами державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

Вплив потенційних джерел - забруднювачів підземних вод, що розташовані в межах другого та третього поясів зони санітарної охорони і які з технічних причин не можуть бути винесені за межі цих зон (нафтопроводи, продуктопроводи, поля фільтрації, скотомогильники тощо), визначається по кожному такому об'єкту окремо на підставі результатів вивчення міграції забруднюючих речовин у навколишньому природному середовищі. При значному техногенному навантаженні в межах другого та третього поясів зони санітарної охорони з метою контролю за експлуатацією джерел питного водопостачання та прийняттям водогосподарських рішень здійснюються постійні моніторингові дослідження.

У разі розташування зони санітарної охорони на територіях двох і більше областей її межі встановлюються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства та за погодженням із центральними органами виконавчої влади із забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя, водного господарства, земельних ресурсів та відповідними органами місцевого самоврядування.

Стаття 35. Пояси особливого режиму зони санітарної охорони

Зони санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання входять до складу водоохоронних зон і поділяються на три пояси особливого режиму:

перший пояс (суворого режиму) включає територію розміщення водозабору, майданчика водопровідних споруд і водопідвідного

каналу;

другий і третій пояси (обмеження і спостереження) включають територію, що відводиться для забезпечення охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання.

Стаття 36. Обмеження господарської та іншої діяльності в зонах санітарної охорони

У межах зони санітарної охорони джерел питної води та об'єктів централізованого питного водопостачання господарська та інша діяльність обмежується.

Забороняється розміщення, будівництво, введення в дію, експлуатація та реконструкція підприємств, споруд та інших об'єктів, на яких не забезпечено в повному обсязі дотримання всіх вимог і виконання заходів, передбачених у проектах зон санітарної охорони, проектах на будівництво та реконструкцію, інших проектах.

У межах першого поясу зони санітарної охорони забороняється:

скидання будь-яких стічних вод, а також купання, прання білизни, вилов риби, випасання, водопій худоби та інші види водокористування, що впливають на якість води;

перебування сторонніх осіб, розміщення житлових і громадських будівель, організація причалів плаваючих засобів, застосування пестицидів, органічних і мінеральних добрив, прокладення трубопроводів, видобування гравію чи піску, проведення днопоглиблювальних та інших будівельно-монтажних робіт, безпосередньо не пов'язаних з експлуатацією, реконструкцією чи розширенням водопровідних споруд і мереж;

заготівля деревини в порядку рубок лісу головного користування.

У межах другого поясу зони санітарної охорони забороняється:

розміщення складів пально-мастильних матеріалів, пестицидів та мінеральних добрив, накопичувачів промислових стічних вод, нафтопроводів та продуктопроводів, шламосховищ та інших об'єктів підвищеної небезпеки, що створюють небезпеку хімічного забруднення вод;

використання хімічних речовин без дозволу державної санітарно-епідеміологічної служби;

розміщення кладовищ, скотомогильників, полів асенізації та фільтрації, зрошувальних систем, споруд підземної фільтрації, гноєсховищ, силосних траншей, тваринницьких і птахівничих підприємств та інших сільськогосподарських об'єктів, що створюють загрозу мікробного забруднення води, а також розміщення полігонів твердих відходів, біологічних та мулових ставків;

зберігання і застосування пестицидів та мінеральних добрив;

розорювання земель (крім ділянок для залуження і залісення), а також заняття садівництвом та городництвом;

осушення та використання перезволожених і заболочених земель у заплавах річок;

заготівля деревини в порядку рубок лісу головного користування;

видобування з водного об'єкта піску та проведення інших днопоглиблювальних робіт, не пов'язаних з будівництвом та експлуатацією водопровідних споруд;

влаштування літніх таборів для худоби та випасання її ближче ніж за 300 метрів від берега водного об'єкта;

закачування відпрацьованих (зворотних) вод у підземні горизонти, підземне складування твердих відходів та розробка надр землі;

забруднення територій сміттям, гноєм, відходами промислового виробництва та іншими відходами.

У межах третього поясу зони санітарної охорони забороняється:

закачування відпрацьованих (зворотних) вод у підземні горизонти з метою їх захоронення, підземне складування твердих відходів і розробка надр, що можуть призвести до забруднення водоносного горизонту;

розміщення складів пально-мастильних матеріалів, а також складів пестицидів і мінеральних добрив, накопичувачів промислових стічних вод, нафтопроводів та продуктопроводів, що створюють небезпеку хімічного забруднення підземних вод;

відведення у водні об'єкти стічних вод, що не відповідають санітарним правилам і нормам.

Стаття 37. Режим зони санітарної охорони

Режим зони санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Забезпечення дотримання режиму поясів особливого режиму санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання покладається:

у межах першого поясу зон - на підприємства питного водопостачання;

у межах другого та третього поясів зон - на місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень, а також підприємства, установи, організації та громадян, які є власниками або користувачами земельних ділянок у межах цих зон.

Стаття 38. Забезпечення санітарної охорони

Санітарна охорона у сфері питної води та питного

водопостачання забезпечується:

центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів - щодо контролю дотримання норм і правил, якими регулюються скидання стічних вод у водні об'єкти, та здійснення охоронних заходів для забезпечення відповідності якості води паспорту водного об'єкта;

центральним органом виконавчої влади з питань водного господарства - щодо паспортизації джерел питного водопостачання, контролю показників якості води в контрольних створах водного об'єкта у місцях водозабору з урахуванням вимог державних стандартів, санітарних норм і правил на джерела питного водопостачання та питну воду;

юридичними і фізичними особами, діяльність яких впливає на стан джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання, шляхом здійснення за рахунок власних коштів заходів з охорони вод від забруднення, засмічення та виснаження і забезпечення безпеки виробництва та постачання питної води.

Розділ VIII

МОНІТОРИНГ І ОБЛІК У СФЕРІ ПИТНОЇ ВОДИ ТА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Стаття 39. Державний моніторинг у сфері питної води та питного водопостачання

З метою збирання, оброблення, збереження та аналізу інформації про якість питної води, стан об'єктів централізованого питного водопостачання, прогнозування його змін та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття відповідних рішень у цій сфері проводиться державний моніторинг.

Державний моніторинг у сфері питної води та питного водопостачання проводять:

центральний орган виконавчої влади з питань водного господарства - щодо якісного стану водних об'єктів у місцях водозаборів для централізованого питного водопостачання за радіологічними і хімічними показниками;

центральний орган виконавчої влади з питань охорони здоров'я - щодо дотримання санітарних норм хімічних, бактеріологічних, радіологічних показників водних об'єктів, призначених для питного водопостачання, та у системах питного водопостачання;

центральний орган виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства - щодо якості питної води після споруд водопідготовки за хімічними і бактеріологічними показниками, а також технічного стану об'єктів централізованого питного водопостачання;

центральний орган виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів - щодо прогнозування змін якісного і кількісного стану поверхневих та підземних джерел централізованого

питного водопостачання у місцях водозаборів.

Державний моніторинг у сфері питної води та питного водопостачання проводиться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 40. Державний облік у сфері питної води та питного водопостачання

Завданням державного обліку у сфері питної води та питного водопостачання є систематизація даних про:

джерела питного водопостачання;

кількість і якість питної води;

обсяги використання питної води і скидання стічних вод;

споживачів питної води;

підприємства питного водопостачання.

На підставі систематизації даних складається державна статистична звітність за формами, затвердженими центральним органом виконавчої влади з питань статистики за поданням центрального органу виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

Стаття 41. Облік у сфері питної води та питного водопостачання

Підприємства питного водопостачання незалежно від форми власності ведуть первинний облік якості та кількості питної води, безстроково зберігають первинні дані та безоплатно надають їх центральному органу виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства, міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади в межах їх повноважень, визначених законами України.

Облік у сфері питного водопостачання здійснюється підприємствами питного водопостачання і споживачами за допомогою технічних засобів, що внесені до державного реєстру засобів виміральної техніки. У разі відсутності таких технічних засобів облік питної води тимчасово здійснюється розрахунковим шляхом згідно з установленими нормами.

Введення в експлуатацію нових чи реконструйованих житлових будинків, об'єктів соціально-культурного, комунально-побутового, виробничого та іншого призначення, не обладнаних засобами обліку питної води та системами водовідведення, забороняється.

Розділ IX

КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ПИТНОЇ ВОДИ ТА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Стаття 42. Завдання контролю у сфері питної води та питного водопостачання

Контроль у сфері питної води та питного водопостачання здійснюється з метою визначення відповідності якості питної води державним стандартам.

Контролю підлягає вода, призначена для задоволення питних і господарсько-побутових потреб на всіх стадіях її виробництва та доведення до споживачів, а також об'єкти централізованого питного водопостачання, в тому числі очисні споруди, насосні станції, водопровідні мережі, пункти для розливання питної води (в тому числі пересувні), інші об'єкти нецентралізованого питного водопостачання.

У сфері питної води та питного водопостачання здійснюється державний, виробничий і громадський контроль.

Стаття 43. Державний контроль у сфері питної води та питного водопостачання

Державний контроль якості води в джерелах питного водопостачання здійснюється спеціально уповноваженими центральними органами виконавчої влади відповідно до їх повноважень, визначених законом.

Державний контроль технічного стану централізованого питного водопостачання здійснює центральний орган виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації.

Державний контроль якості питної води здійснюють органи місцевого самоврядування, місцеві органи виконавчої влади у сфері стандартизації і органи державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

Стаття 44. Виробничий контроль у сфері питної води та питного водопостачання

Виробничий контроль у сфері питної води та питного водопостачання здійснюється підприємствами питного водопостачання.

Перелік показників, за якими здійснюється виробничий контроль, порядок і періодичність його здійснення визначаються місцевими органами державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

У разі загрози виникнення надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру, пов'язаної з шкідливими наслідками для джерел або систем питного водопостачання, чи в умовах такої ситуації здійснюється спеціальний виробничий контроль за показниками якості питної води, які в кожному конкретному випадку додатково визначаються органами державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

Стаття 45. Громадський контроль у сфері питної води та питного водопостачання

Громадський контроль у сфері питної води та питного водопостачання здійснюється громадськими інспекторами охорони навколишнього природного середовища відповідно до Закону України

"Про охорону навколишнього природного середовища" (1264-12).

Об'єктами громадського контролю у сфері питної води та питного водопостачання є:

якість води в джерелах питного водопостачання за межами першого поясу зони санітарної охорони;

якість питної води, нормативи її споживання та обґрунтування тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення;

проекти законів та інших нормативно-правових актів у цій сфері;

забезпеченість населення необхідними обсягами питної води;

режим подачі води споживачам.

Громадський контроль здійснюється шляхом:

отримання в установленому порядку від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій повної, достовірної, своєчасної інформації про якість води в джерелах питного водопостачання, якість питної води, обсяги її реалізації та режими подачі, про порядок розрахунків тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення;

проведення громадської екологічної експертизи;

участі представників громадськості у перевірках, які проводяться органами виконавчої влади, з дотриманням встановленого режиму перебування на території об'єктів питного водопостачання;

подання до суду позовів про відшкодування збитків, завданих внаслідок порушення законодавства у сфері питної води та питного водопостачання.

Розділ X

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ПИТНОЇ ВОДИ ТА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Стаття 46. Відповідальність за порушення законодавства у сфері питної води та питного водопостачання

Особи, винні у:

постачанні споживачам питної води, яка не відповідає державним стандартам на питну воду чи дозволу на тимчасове відхилення якості питної води від вимог державних стандартів або яка внаслідок порушення вимог стандартів, норм і правил є небезпечною для життя і здоров'я людей;

порушенні без поважних причин встановленого режиму подачі питної води населенню для питних і господарсько-побутових потреб, а також підприємствам харчової та медичної промисловості;

забрудненні, засміченні, виснаженні джерел питного водопостачання;

порушенні режиму охорони, господарської чи іншої діяльності в зонах санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання;

самовільному підключенні споживачів до об'єктів та систем питного водопостачання і водовідведення;

провадженні діяльності з централізованого питного водопостачання та водовідведення без ліцензії або з порушенням ліцензійних умов;

неповідомленні (приховуванні) або наданні недостовірної інформації про аварійні ситуації на об'єктах централізованого питного водопостачання та водовідведення, про якість питної води, стан джерел та систем питного водопостачання і водовідведення;

пошкодженні (руйнуванні чи псуванні) систем питного водопостачання, порушенні правил їх експлуатації та встановлених режимів роботи, діях, що становлять загрозу санітарному та епідемічному благополуччю населення;

невиконанні обов'язкових приписів посадових осіб, притягаються до відповідальності згідно із законами України.

Законами може бути встановлена відповідальність і за інші види правопорушень у сфері питної води та питного водопостачання.

Стаття 47. Відшкодування шкоди, завданої порушенням законодавства у сфері питної води та питного водопостачання

Підприємствам питного водопостачання, яким заподіяна шкода юридичними чи фізичними особами внаслідок порушення ними правил користування системами питного водопостачання, пошкодження цих систем, а також внаслідок створення перешкод у проведенні аварійно-відновлювальних робіт, у забезпеченні нормальної експлуатації систем питного водопостачання або забруднення, засмічення чи виснаження джерел питного водопостачання, збитки відшкодовуються відповідно до законів України.

Підприємства питного водопостачання, які порушили законодавство у сфері питної води та питного водопостачання, що призвело до виникнення захворювань, отруень, тривалої або тимчасової втрати працездатності, зобов'язані відшкодувати збитки споживачам та компенсувати додаткові витрати органам державного санітарно-епідеміологічного нагляду на проведення санітарних заходів і витрати закладів охорони здоров'я на надання медичної допомоги потерпілим.

Заподіяна споживачеві моральна (немайнова) шкода, якою порушені його законні права, відшкодовується підприємством питного водопостачання у порядку, встановленому законами України.

Стаття 48. Порядок розгляду спорів з питань питної води та питного водопостачання

Спори з питань питної води та питного водопостачання розглядаються у судовому порядку.

Розділ XI

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ
ПИТНОЇ ВОДИ ТА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

Стаття 49. Участь України у міжнародному співробітництві у сфері питної води та питного водопостачання

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері питної води та питного водопостачання.

Україна впроваджує міжнародно-правові механізми гарантування охорони і раціонального використання джерел питного водопостачання відповідно до міжнародних договорів.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються норми міжнародного договору.

Розділ XII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів, що впливають з цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ, 10 січня 2002 року
N 2918-III